

A Győri Ítéltábla az Orosz V. Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a Hámori és Soltész Ügyvédi Iroda által képviselt I.r jogtanácsos által képviselt II.r alperesek ellen bírósági jogkörben okozott kár iránt a Veszprémi Törvényszék előtt folyamatba tett perében - melybe az I.r. alperes pernyertességének előmozdítása érdekében a jogtanácsos által képviselt beavatkozó beavatkozott - a 2013. évi május hó 24. napján 7.P.20.248/2013/4-I. szám alatt hozott ítélet ellen a felperes részéről 7., az I.r alperes részéről 6. és a II.r alperes részéről 8. szám alatt benyújtott fellebbezés folytán tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben, az alábbiak szerint változtatja meg.

Az I.r alperest a felperes javára 8.889.564,- (Nyolcmillió-nyolcszáznyolcvankilencezer-öt százhatvannégy) forint és az elsőfokú ítéletben írt kamatai megfizetésében történt marasztalás tekintetében a keresetet elutasítja.

Az I.r és II.r alperesek egyetemleges marasztalására irányuló kereseti kérelem vonatkozásában az I.r alperest érintően a pert megszünteti és az elsőfokú ítéletnek az etekintetben hozott keresetet elutasító rendelkezését hatályon kívül helyezi.

A felperes által az I.r alperes javára fizetendő elsőfokú perköltség összegét 9.540.300,- (Kilencmillió-öt száznegyvenezer-háromszáz) forint-ra felemeli.

A II.r alperes által a felperesnek az elsőfokú ítélet szerint fizetendő tőke összegét 159.973.179,- (Egyszázötvenkilencezer-kilencszázhatvenháromezer-százhatvenkilenc) forint-ra felemeli, míg a tőke után fizetendő - az elsőfokú ítéletben meghatározott mértékű - kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontját 2006. január 27-ben határozza meg.

A II.r alperes által a felperes javára fizetendő elsőfokú perköltség összegét 20.614.450,- (Húszmillió-hatszáztizennégyezer-négyszázötven) forint-ra felemeli.

Az elsőfokú ítéletnek a fentieket meghaladó rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r alperesnek 2.991.400,- (Kettőmillió-kilencszázkilencvenegyezer-négyszáz) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a II.r alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 2.483.150 (Kettőmillió-négyszáznolcvanháromezer-százötven) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes módosított keresetében 168.862.743 Ft és 2004. február 12-től járó törvényes kamata egyetemleges megfizetésére kérte az alperesek kötelezését elsődlegesen kártérítés jogcímére alapítva, míg a II.r. alperes tekintetében másodlagosan a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint.

A Veszprém Megyei Bíróság 3.P.20.099/2007/42. számú ítéletével az I.r. alperessel szemben a keresetet elutasította, a II.r. alperest a keresetnek megfelelően marasztalta.

A Győri Ítéltábla Pf.I.20.058/2008/17. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, a kamatfizetés kezdő időpontját 2005. július 19. napjára módosította, az I.r. alperessel szemben a pert végzéssel megszüntette.

A Legfelsőbb Bíróság Pfv.V.21.321/2009/14. számú végzésével a másodfokú bíróság permegszüntető végzését és a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A felperes és a II.r. alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltségét 4.500.000 Ft-ban, az I.r. alperes perköltségét 200.000 Ft-ban állapította meg.

A Győri Ítéltábla Pf.I.20.436/2009/6. számú végzésével a megyei bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította. A másodfokú eljárás költségét a felperes és a II.r. alperes részére fejenként 2.900.000 Ft-ban, a I.r. alperes részére 2.000.000 Ft-ban állapította meg.

A Veszprém Megyei Bíróság 3.P.20.561/2010/28. számú ítéletével az I.r. alperessel szemben a keresetet elutasította, a II.r. alperest 168.862.743 Ft és 2005. július 19-től járó késedelmi kamatának megfizetésére kötelezte.

A Győri Ítéltábla Pf.I.20.264/2011/9. számú végzésével az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A fellebbezési eljárás költségét a felperes és a II.r. alperes részére fejenként 2.900.000 Ft-ban, az I.r. alperes részére 2.400.000 Ft-ban állapította meg. Az újabb eljárásra előírta annak vizsgálatát, hogy a II.r. alperes a felperessel egyetértésben engedményezte-e a hozzá átutalt összeget, és a felperes miért nem követelte hosszabb ideig vissza a vételárát. Vizsgálni látta indokoltnak, hogy a felperes a II.r. alperes által megjelölt "A" Kft-től kielégítést kapott-e, és ha igen, milyen mértékben. Fenntartotta azon álláspontját, hogy az árverési vétel hatálya alatt történő eladás vonatkozásában a felperesnek nem kellett végrehajtási kifogással élnie, azzal a vételár visszafizetését a végrehajtási eljárásban nem tudta volna elérni. Az I.r. alperes által megjelölt felperesi magatartások, esetleges felperesi közrehatás vizsgálhatóak. Vizsgálni kell, hogy a felperes a kárelhárítási,

illetve kárcsökkentési kötelezettségének eleget tett-e, úgy járt-e el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárás során hozott, és a felek által fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az I.r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 8.889.564 Ft-ot és ennek 2004. február 13-tól 2004. december 31-ig 11 %-os, 2005. január 1-jétől pedig a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékével egyező kamatát.

Kötelezte a II.r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 146.373.179 Ft-ot, ennek 2005. július 19-től a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékével egyező mértékű kamatát, valamint 17.099.010 Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. alperesnek 7.018.125 Ft perköltséget.

Határozatának indokolásában megállapította, hogy a II.r. alperes 2008. február 3. napján a **"B"** Rt-vel szemben fennálló hitelszerződéseket felmondta, és végrehajtást kezdeményezett. A végrehajtást az önálló bírósági végrehajtó I.r. alperes fogatosította, 2004. február 6-án lefoglalta a **Város 1** ... helyrajzi számú ingatlan adós tulajdonában álló 59526/78140 tulajdoni hányadát. 2004. február 10-én a II.r. alperes, mint végrehajtást kérő és a **"B"**gyár, mint adós megállapodást kötött a lefoglalt ingatlan árverési vétel hatályával, de árverésen kívül történő értékesítésére. A becsértéket 250.000.000 Ft-ban, 39445/78140 tulajdoni hányad vevőjeként a felperest, 15270/78140 tulajdoni hányad vevőjeként a **"C"** Kft-t határozták meg. A megállapodás szerint az árverési vétel hatályával történő értékesítést rögzítő végrehajtási jegyzőkönyv aláírását követő 3 munkanapon belül köteles a vevő az I.r. alperes bankszámlájára utalni a vételárat. A felperes, mint vevő és a **"B"**gyár Rt., mint eladó között ezzel azonos tartalmú, de bérleti és visszavásárlási jogot alapító szerződés is létrejött. Ugyanezen a napon aláírásra került az árverési jegyzőkönyv, a végrehajtási cselekmény részesei pedig a végrehajtó intézkedése elleni jogorvoslati jogukról lemondtak. A felperes február 12-én 180.000.000 Ft-ot, a **"C"** Kft. pedig 70.000.000 Ft-ot utalt az I.r. alperesnek, aki befolyt összeget felosztotta.

A **"D"** Kft. (az ingatlan társtulajdonosa) végrehajtási kifogását elbírálva a Zalaegerszegi Városi Bíróság a 2004. február 27. napján az árverésen kívüli értékesítést megsemmisítette, felhívta az I.r. alperest az eredeti állapot helyreállítására, megállapítva, hogy az I.r. alperes a Vht. 139. § /1/ és /2/ bekezdésében foglaltakat megszegte. A Zala Megyei Bíróság 2004. április 28-án hozott végzésével az elsőfokú végzést részben megváltoztatva, az I.r. alperest az eredeti állapot helyreállítása helyett a végrehajtás folytatására utasította. Indokolásában utalt arra is, hogy a Vht. 157. § /3/ bekezdése szerinti kötelezettségét is megszegte az I.r. alperes, az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett tulajdonosok beleegyezését nem kérte.

A II.r. alperes 2005. április 20-án az **"E"** Kft-re engedményezési szerződéssel ruházta át a **"B"** Rt-vel szembeni követelését és annak járulékait.

Az I.r. alperes 2006. május 8-án szőlította fel a II.r. alperest és a "E" Kft-t 222.184.971 Ft és kamata, a "B"gyár Rt-t pedig az általa átvett 12.346.616 Ft visszafizetésére.

A végrehajtást foganatosító bíróság a felperes végrehajtási kifogása nyomán 2006. szeptember 18-án kelt végzésével kötelezte az I.r. alperest, hogy a végrehajtót illető díjak címén jogalap nélkül magánál tartott összeg terhére 11.137.252 Ft-ot fizessen vissza a felperesnek, ennek a kötelezettségnek az I.r. alperes eleget tett.

Az ítéleti tényállás szerint a "B"gyár Zrt. a felperessel kötött bérleti szerződés alapján 45.605.900 Ft bérleti díjat fizetett meg a felperesnek. A Fővárosi Törvényszék 17.G.40.904/2011/11. számú jogerős ítéletével a felperest 19.432.060 Ft és ennek késedelmi kamata visszafizetésére kötelezte.

Az elsőfokú bíróság az I.r. alperessel szembeni a Ptk. 339. § /1/ és a 349. § /1/ bekezdésre alapított kereset körében utalt a Győri Ítéltábla Pf.I.20.436/2009/6., továbbá a Pf.I.20.264/2011/9. számú végzésében kifejtett azon jogi álláspontra, mely szerint a felperesnek nem kellett élnie az árverési vétel hatályával történő eladás vonatkozásában végrehajtási kifogással, mint rendes jogorvoslattal, hiszen az értékesítés a felperes érdekeinek megfelelt, az rá nézve nem volt sérelmes. A végrehajtást foganatosító Zalaegerszegi Városi Bíróság 2001.Vh.135/2004/56. számú végzése elleni fellebbezés benyújtásával a felperes a II.r. alperes részére már átutalt vételár visszafizetését nem tudta volna elérni, esetleges fellebbezése sem lett volna sérelme orvosolására alkalmas, hisz a visszavégrehajtás Vht. 56. § 62/ bekezdésében foglalt szabályai nem lettek volna alkalmazhatók, azt ugyanis csak az adós terjesztheti elő. A felperes csak per útján követelhetette vissza a kifizetett vételárat, ez pedig nem tartozik a rendes jogorvoslati lehetőség körébe. A kifejtettek miatt a Ptk. 349. § /1/ bekezdésben foglalt, tehát a közigazgatási jogkörben okozott kártérítési felelősség különös feltételei fennállnak.

A Ptk. 339. § /1/ bekezdése körében a végrehajtást foganatosító bíróság jogerős végzése igazolja az I.r. alperes jogsértését. A Vht. 139. § /1/ és /2/ és a 157. § /3/ bekezdésében foglaltak megsértését jogerős bíróság határozat állapítja meg, ennek megalapozottsága a kártérítési perben nem vizsgálható, az nem szolgálhat a jogerős végzés elleni rendkívüli jogorvoslat eszközeként. Az I.r. alperes részéről kirívóan súlyos jogalkalmazói mulasztás állapítható meg, hisz a Vht. 139. § /1/ és /2/ bekezdésében foglaltak egyértelműek mind tartalmuk tekintetében, mind pedig a tekintetben, hogy mint garanciális szabályok nem kizárólag az árverés, hanem az árverésen kívül, de árverési vétel hatályával történő értékesítés esetén is egyértelműen irányadóak, ugyancsak egyértelműen alkalmazandó a Vht. 157. § /3/ bekezdésében foglalt végrehajtói kötelezettségre irányuló rendelkezés is. Az I.r. alperes törvénysértő eljárása vezetett az értékesítés megsemmisítéséhez, ez tehát a felperes károsodásával okozati összefüggésben áll, mely azzal következett be, hogy megfizette a vételárat. A vételár idő előtti felosztása olyan jogellenes magatartás, amely következtében a megfizetett 180.000.000 Ft-ból 159.973.179 Ft a II.r. alpereshez, 8.889.564 Ft pedig a "B" Rt. adóshoz került.

Az elsőfokú bíróság nem ítélete alaposnak az I.r. alperes által a kimentés körében felhozott érveket, utalt arra, hogy a jogszabályi rendelkezések betartása alól az eljárás résztvevőinek nyilatkozatai, sürgetései sem mentesítik a végrehajtót, a

felperes pedig megalapozottan hivatkozott arra, hogy a tulajdonjog ingatlan-nyilvántartási bejegyzéséről rendelkező határozat elleni fellebbezése jogszerű volt, így az a magatartás terhére nem róható fel. Nem felróható a felperesnek a tulajdonszerzési szándékkal való későbbi felhagyás, és hogy a kára pénzbeli megtérítését igényli.

Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a II.r. alperes végrehajtást kérő pozícióban állt, jogellenes magatartást nem tanúsított akkor amikor a végrehajtótól a vételár egy részéhez hozzájutott, a felperes károsodására vezető folyamatban nem vett részt, abban nem hatott közre. A felperes igénye vele szemben tehát nem a kártérítés, hanem a jogalap nélkül gazdagodás szabályai szerint bírálendő el. Alaptalan a II.r. alperes álláspontja, amely szerint a szerződés lehetetlenülésére figyelemmel az eredeti állapot helyreállításának lenne helye. A felperes és a II.r. alperes között ugyanis nem jött létre olyan szerződés, amely a végrehajtási cselekmény megsemmisítésével lehetetlenült.

Az elsőfokú ítélet szerint a végrehajtási értékesítés megsemmisítése azt eredményezte, hogy a II.r. alperes adóssal szembeni követelése nem szűnt meg, a részére átutalt összeggel jogalap nélkül gazdagodott. Alaptalanul hivatkozik arra a II.r. alperes, hogy a gazdagodástól, a visszaköveteléstől elesett. Az "E" Kft-vel 2005. április 20-án kötött engedményezési szerződés tárgyát az adóssal szembeni követelés képezte. Annak rögzítése, hogy a II.r. alpereshez befolyt összeg a követelés átszállásával az engedményest, mint új végrehajtást kérőt illeti meg, nem jelenti azt, hogy az átutalt összeg az engedményeshez került volna. A II.r. alperes perbeli nyilatkozata (7. számú jegyzőkönyv 7. oldal) is azt igazolja, hogy a felperes által fizetett összeg a II.r. alperesnél megvan. Ez a körülmény pedig a II.r. alperes visszatérítési kötelezettségét minden további hivatkozás vizsgálata nélkül megalapozza.

A II.r. alperes visszatérítési kötelezettsége alól kizárólag a követelés megtérülésének, a felperes harmadik személy általi kielégítésnek, vagy legalább annak bizonyításával mentesülhetett volna, hogy a felperes követelését úgynevezett felváltó szolgáltatással teljesítette. Annak bizonyítása terhelte tehát, hogy a felperessel abban állapodott meg, hogy a gazdagodás visszafizetése helyett az adóssal szembeni követelését a felperes által megjelölt harmadik személyre ruházza át, és ezzel a felperes a követelését kielégítettnek tekinti. Az engedményezési szerződés azonban nem tartalmaz olyan utalást, hogy az a felperes rendelkezése alapján jött volna létre, az engedményes személyét a felperes jelölte volna ki, vagy a jogügylet a felperessel, illetve a II.r. alperessel szemben fennálló követelésével bármilyen módon összefüggésben állna. A felperes által 2004. december 12-én a II.r. alpereshez intézet levél nem bizonyítja, hogy a felperes, illetve képviselője közreműködött volna az engedményezési szerződés létrejöttében. "F" ügyvéd 2005. március 29-i és április 7-i leveleiből sem tűnik ki, hogy azokat a felperes képviseletében eljárva írta, illetve azok az engedményezési szerződés megkötését megelőző tárgyalás keretében születtek volna. "F" tanúvallomása a II.r. alperes ezen állítását kifejezetten cáfolta.

Értékelte az elsőfokú bíróság, hogy a II.r. alperes főosztályvezető-helyettese, "G" tanúvallomásában úgy nyilatkozott, hogy a felperes hozzájárulását nem kérték, de

olyan nyilatkozatot is tett, mely szerint a megállapodásnál "F" ugyan meghatalmazás nélkül, de tárgyalt a felperes nevében is. Az ügyvéd levelével kapcsolatosan úgy nyilatkozott, hogy csak feltételezte, hogy azt a felperes képviselőjében írta. Azt is állította, hogy a felperes ügyvezetője olyan nyilatkozatot tett, mely szerint nincs a felperesnek követelése a II.r. alperessel szemben.

Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a követelés megtérülésére alapított védekezése körében a II.r. alperes nem tudott pontos és tényszerű nyilatkozatot tenni arról, hogy a "E" Kft-re engedményezett követelés "H" Kft-re való átruházását követően a gazdagodás milyen módon realizálódott az "A" Kft-nél, illetve rajta keresztül a felperesnél. A megtérülés bizonyítása körében kirendelt igazságügyi könyvszakértő megállapításai sem támasztották alá a követelés megtérülésére irányuló alperesi állítást. A csőd- és felszámolási eljárások rendelkezésre álló iratai sem bizonyítják, hogy a felperes per tárgyát képező követelése bármely gazdasági társaság likvidációs eljárásában érvényesítésre került volna. A "B"gyár Zrt. „fa.”-val szemben a felszámolási eljárásban hitelezői igényt nem nyújtott be.

Az elsőfokú bíróság a fenti bizonyítékokat egyenként és összességében értékelve nem találta kétséget kizáróan bizonyítottnak, hogy a II.r. alperes és az "E" Kft. között létrejött engedményezési szerződés megkötésében a felperes bármilyen módon közreműködött, az engedményt kijelölte, vagy a követelés átruházásával saját, a II.r. alperessel szemben fennálló követelését kielégítettnek tekintette. A tanúk a felekkel olyan jogviszonyban állnak, amely alapján érdektelennek egyikük sem tekinthető, a vallomásaik részben következetlenek, egyebekben egymásnak ellentmondóak. A törvényszék tehát az okirati bizonyítékokkal összhangban álló tanúvallomásnak, illetve a szakvéleménynek tulajdonított bizonyító erőt. A szakvélemény kiegészítése iránti indítványt elutasította, utalva arra, hogy a peres feleken kívüli személyre nem terjeszthető ki a könyvszakértői vizsgálat, a szakértő a rendelkezésre álló anyagot teljes körűen feldolgozta.

Utalta arra is, hogy az engedményezési szerződés létrejöttének időpontjában nem volt bizonyított kapcsolat "F" ügyvéd és a felperes, illetőleg az ügyvéd és az "E" Kft. tagjai között. Az a körülmény, hogy a szerződéskötést követően az üggyel érintett több gazdasági társaságot is képviselte ugyanaz az ügyvéd, illetőleg a cégeknek részben azonos a tulajdonosi köre, az ésszerűség és az életszerűség mércéjével utalhat ugyan arra, hogy a felperes "F" közreműködésével szerepet játszhatott a szerződési láncolat létrejöttében, de az alperesi állítás kétséget kizáró bizonyítására nem alkalmas. Szemben áll vele az, hogy a II.r. alperesi pénzügyi nagy összegű kötelezettségének megszűnését nem okiratba foglalt jogügylettel rendezi, a jogosult képviselőjében eljáró személy képviselői jogosultságának igazolását nem igényli okirati formában. Ezen körülmények az ésszerűség az életszerűség mércéjével ugyancsak valószínűtlenné válnak.

A II.r. alperes tehát a bizonyítatlanság jogkövetkezményeként a Ptk. 361. §-a alapján annak a vagyoni előnynek a visszatérítésére köteles, amelyhez jutott, így a felperes által a végrehajtónak megfizetett 180.000.000 Ft-ból 159.973.179 Ft visszafizetésére lenne köteles, azonban a 13.600.000 Ft összegű beszámítási kifogása megalapozott, a jogerős, majd utóbb a felülvizsgálati eljárásban hatályon

kívül helyezett ítélet alapján megfizetett összeg tekintetében a beszámításnak mind az anyagi jogi, mind az eljárás jogi feltételei fennállnak.

Megalapozatlannak ítélte azt a II.r. alperesi hivatkozást, hogy a 9.248.969 Ft felperes által realizált árfolyamnyereség a felperes követelésének összegét csökkentené. A II.r. alperes kötelezettségét ugyanis nem a felperes vagyonában beállt változás, hanem a II.r. alperesnél jelentkező vagyoni előny határozza meg, másrészt a felperes és az MKB Bank közti kölcsönügylet és a perrel érintett követelés között nincs jogi értelemben vett olyan összefüggés, amely megalapozná az árfolyamnyereség ilyen tartalmú figyelembevételét.

A II.r. alperes tehát 146.378.179 Ft visszafizetésére köteles a beszámítás folytán, ennek az esedékessége a visszakövetelés időpontjához igazodik, a Ptk. 363. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó 195. § /2/ bekezdése értelmében ugyanis az árverés hatályával történő eladás megsemmisítéséig nyilvánvalóan jóhiszemű II.r. alperesnek ilyen téren számolnia kellett a visszafizetési kötelezettséggel. A felperes 2005. július 19. napján kérte első alkalommal az I.r. alperes eljárását a kifizetett összeg visszafizetése érdekében, előtte a felperes egy ideig úgy nyilatkozott, hogy nem kéri vissza a kifizetett vételárat. A fenti időponttól áll be tehát a II.r. alperes kamatfizetési kötelezettsége (Győri Ítéltábla Pf.I.20.058/2008/17.).

Az elsőfokú ítéleti indokolás szerint az I.r. alperes a kártérítési felelősségéből adódóan a Ptk. 355. §-a szerint az okozott teljes kár megtérítésére lenne köteles, amely a felperes által fizetett vételár és az I.r. alperes által visszafizetett összeg különbözete, azaz 168.862.743 Ft. A teljes kárösszegben való marasztalás mellőzésére ugyanakkor az elsőfokú bíróság az alábbiakra figyelemmel indokot látott.

A Ptk. 344. § /1/ bekezdése szerint a károsulttal szembeni egyetemleges felelősséget többek közös károkozása alapozhatja meg. A Ptk. 364. §-ának utaló szabálya ellenére sincs helye egyetemleges marasztalásnak az alperesek esetében, hisz a II.r. alperes nem károkozó, így közös károkozásról nem lehet szó. Az egyes alpereseket terhelő marasztalási összeg megállapításakor a bíróság elsődlegesnek tekintette, hogy a jogalap nélküli gazdagodás visszatérítési kötelezettsége objektív és teljes, ennek folytán úgy kell tekinteni, hogy a II.r. alperes marasztalásával 146.373.179 Ft megtérül, ennek megfizetésére az I.r. alperes nem kötelezhető, ezért csak a II.r. alperestől meg nem térülő, a felperes által az I.r. alperesnek megfizetett vételárból a "B" Rt-nek átutalt 8.889.564 Ft-ban marasztalható.

Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a Ptk. 360. § /1/ bekezdés szerint a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes. A Ptk. 298. § a./ pontja és a 301. § /1/ bekezdése alapján késedelmi kamat a károsodást követő naptól jár, amely 2004. február 13.

Alaplatannak ítélte az I.r. alperes azon hivatkozását, hogy a "B" Rt-től a felpereshez befolyt bérleti díj a perben érvényesített kárt csökkenti, ugyanis a (Fővárosi Törvényszék ítéletével visszatérítési kötelezettséggel nem érintett) bérleti díjhoz a felperes az ingatlan I.r. alperes általi értékesítése kapcsán jutott, azonban nem minősíthető káron szerzésnek, hisz a felperes kára az általa kifizetett és meg nem

térült árverési vételárban nyilvánult meg. A bérleti díj az ingatlan hasznosításából befolyt összeg, mely a kárt nem csökkenti.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását, az alperesek 159.973.179 Ft és ennek 2004. február 12-től járó késedelmi kamata egyetemleges megfizetésére kötelezését, ezen felül az I.r. alperes további 8.889.464 Ft és 2004. február 12-től járó késedelmi kamata megfizetésére kötelezését kérte.

Álláspontja szerint jogsértő az ítélet, mert a bíróság tévesen értelmezte a Ptk. 344. §-át, ezzel kapcsolatosan figyelmen kívül hagyta a Legfelsőbb Bíróság hatályon kívül helyező végzésében foglaltakat, és a Ptk. 297.§ /1/ bekezdésébe ütközően adott helyt a II.r. alperes beszámítási kifogásának, továbbá a Ptk. 293. §-ában ütköző módon számította be a II.r. alperes által más perben megfizetett perköltség összegét és tévesen határozta meg a késedelmi kamat fizetési kötelezettség kezdő napját.

Az egyetemlegesség kapcsán a Legfelsőbb Bíróság hivatkozott végzésnek indokolására utalással kiemelte, hogy közös károkozás megállapítása szempontjából közömbös, hogy a károkozók cselekménye más-más felelősségi rendszeren, vagy alakzaton alapul, az I.r. alperessel szembeni igény pedig nem függhet a II.r. alperes teljesítésétől, illetőleg a vele szembeni behajthatatlanságtól. A kártérítő felelősségnek nem eleme a károkozó teljesítőképessége, azon az alapon nem mentesítheti részben sem az I.r. alperest a bíróság a fizetési kötelezettsége alól, hogy más is köteles a kárért helytállni. Az alperesek nem alkotnak egységes pertársaságot, a felperes kizárólag az I.r. alperessel szemben is érvényesíthette volna a követelését, az I.r. alperes közrehatása 100 %-os a kár bekövetkeztében, és ugyanilyen arányú a II.r. alperes közrehatása is a neki átutalt összeg vonatkozásában. A II.r. alperes terhére ugyanúgy megvalósítja a károkozó magatartást a kártérítési fedezet elvonása, így az elsődleges jogcímen, kártérítés jogcímen is megállapítható helytállási kötelezettsége. Az alperesek marasztalására tehát az együttes károkozókra vonatkozó rendelkezések alkalmazandók. Az alperesek körében az egyetemleges felelősség a II.r. alperesnek átutalt összeg erejéig áll fenn, a fennmaradó összeg megfizetésére pedig kizárólag az I.r. alperes köteles.

Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a I.r. alperes károkozó, akinek a kamatfizetési kötelezettsége a károkozás napját követő naptól áll fenn, ezzel szemben a II.r. alperest a kamat tekintetében csak későbbi időponttól marasztalta, így a tőke meghatározó része után 2004. február 12-től 2005. július 19-ig terjedő időszakban senkit nem marasztalt a késedelmi kamat megfizetésére, holott a kamat a törvény rendelkezéseiből kifolyólag jár.

A felperes a beszámítással kapcsolatosan hivatkozott arra, hogy a más perben perköltség címén megítélt összeg a kártérítési követelésbe beszámításra alkalmatlan, a Ptk. 297.§ /1/ bekezdése kizárja a beszámítást a szándékosan okozott kár megtérítésére irányuló követeléssel szemben. A II.r. alperes szándékosan nem tett eleget a visszatérítési kötelezettségének.

Az elsőfokú bíróság ítéleti álláspontja mellett is jogellenes a beszámítás módja, ugyanis ütközik a Ptk. 293. §-ába, a perköltség címén megfizetett összeg legfeljebb az alperest perköltség jogcímen megillető összegbe lenne beszámítható, ha pedig

van fennmaradó rész, úgy a kamatokba, ezzel szemben az elsőfokú bíróság a tőkét csökkentette. Mindemellett a beszámítás összegszerűsége is megalapozatlan, hisz a felperes egy másik perben már beszámította a jelen perben is beszámítani kért összeget, melynek alátámasztásául a korábbi másodfokú eljárás során a felperes már csatolta az okirati bizonyítékait, az elsőfokú bíróság az ezzel kapcsolatos hivatkozást nem bírálta el.

Hangsúlyozta a felperes, hogy kára az árverési vételár átutalásával 2004. február 12-ével keletkezett. A teljes körű reparáció része a késedelmi kamat, annak a haszonnak a visszatérítését jelenti, amitől a felperes elesett. Nincs jelentősége a károkozók jó- vagy rosszhiszeműségének. Tévesen alkalmazta a bíróság a Ptk. 298. § a./ pontjának és 300. § /1/ bekezdésének, valamint a 360. § /1/ bekezdésének rendelkezéseit, utóbbi értelmében ugyanis a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes a kártérítés, ez pedig február 12-ében határozható meg. Ezek irányadók a jogalap nélküli gazdagodás esetén is, indifferens a II.r. alperes jó- vagy rosszhiszeműsége. A kamatfizetés kezdő napjára nézve a bíróság hibásan ítélte alkalmazhatónak a Ptk. 361. §-ában foglalt azon rendelkezéseket, amelyek csupán akkor lennének irányadóak, ha a II.r. alperes elesett volna a gazdagodástól, ilyen azonban nem állapítható meg. Utalt a BH1983.366. számú eseti döntésre.

Tévesen értelmezte a bíróság a Ptk. 363. § /1/ bekezdését, mely nem jár azzal, hogy nincs késedelmi kamatfizetési kötelezettsége a jogalap nélküli birtokosnak. A felperes nem kérte számon az alperesen, hogy mennyit kamatozott nála a pénze, és elmaradt haszon iránti igényt sem érvényesített. A 2005. július 19-i időpont az ítéleti logika mentén sem helytálló, hiszen 2004. április 28-án megsemmisítette a bíróság a végrehajtási cselekményt, így a II.r. alperesnek számítania kellett, hogy a tartozatlanul magánál tartott összeget vissza kell fizetnie.

Kifogásolta, hogy az I.r. alperessel szemben a felperest szinte teljes egészében pervesztesnek minősítette a bíróság, és olyan összegű perköltség megfizetésére kötelezte, ami csaknem kioltja az I.r. alperes marasztalási összegét. A felperes követelése teljes egészében alapos az I.r. alperessel szemben, a felperesnek megítélt perköltség jogsértően alacsony, a jelen fellebbezési illetékkel a felperesnek csak a készkiadása 8.000.000 Ft-ban határozható meg.

Az I.r. alperes fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatását, a vele szembeni kereset teljes elutasítását kérte.

Álláspontja szerint a Ptk. 349. § /1/ bekezdésében foglalt feltételek hiányában jogszabálysértő az ítéleti marasztalása, a törvény nem ad lehetőséget arra, hogy a jogszabályi feltételtől eltekintsen a bíróság akkor, ha a jogszabálysértőnek nyilvánított hatósági aktus megfelel a károsult érdekeinek. A felperes rendes jogorvoslatként végrehajtási kifogást is előterjeszthetett volna, nem kellett volna lemondania a jogorvoslati jogáról, és a vételárat sem kellett volna a letéti számlára befizetnie, ha végrehajtási kifogással él. Erre figyelemmel az idő előtti értékesítés miatt kára sem következett volna be. Utalt arra is, hogy a végrehajtói intézkedés, amennyiben valóban jogellenes volt, úgy a felperesre nézve általa felismerhető

módon sérelmesnek is minősült, hiszen nem szavatolhatta a tulajdonjog tényleges megszerzésének lehetőségét.

Fenntartotta azon álláspontját az I.r. alperes, hogy az ingatlan adott körülmények közötti értékesítése kirívó jogszabálysértést nem valósított meg. Más érdekeltk beleegyezése kikérésének elmaradását senki nem kifogásolta, a kérelemhez kötöttség folytán ennek elmaradására a végrehajtási kifogás tárgyában eljáró másodfokú bíróság nem is alapíthatta a döntését. A Vht. 157. §-ából nem teljesen egyértelműen következik, hogy alkalmazni kell az árverésen kívüli értékesítésre a Vht. 139. § /1/ bekezdésének rendelkezéseit. A Vht. 136. és 137. §-ának jogszabályon belüli elhelyezkedése, a jogszabály szerkesztés adott módja sem igazolja, hogy a hivatkozott rendelkezés az árverésen kívüli árverési vétel hatályával való értékesítés során is irányadó. Mindemellett a Vht. 139. § /1/ bekezdése mögött meghúzódó jogalkotói akarat arra irányult, hogy a végrehajtási jognak az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzéséről szóló földhivatali határozat ellen a kézbesítéstől számított 30 napon belül a felek bírósághoz forduljanak. A perbeli esetben ugyanakkor a felek egyezően kérték az értékesítést, kifejezésre juttatva azon döntésüket, hogy nem kívánnak a lehetséges jogorvoslattal élni, így az adott helyzetben az általában, illetve a tőle elvárható magatartást tanúsította az I.r. alperes.

Azt is hangsúlyozta, hogy a felperest önmagában az értékesítés I.r. alperes általi foganatosításával kár nem érte, a felperes - noha arra a végrehajtó nem hívta fel - idő előtt utalta át a letéti számlára a vételárat, másrésztől a II.r. alperes az összeget jogtalanul nem fizette vissza, a visszafizetés elől elzárkózott.

Az I.r. alperes megítélése szerint a felperes eljárása a Ptk. 340. § /1/ bekezdésében foglalt követelményeknek nem felelt meg, magatartása kármegosztás alapjául kell, hogy szolgáljon. A végrehajtási szabályok teljes ismeretének birtokában ő kérte leginkább az ingatlan mielőbbi értékesítését, azon túl, hogy elmulasztotta jogorvoslati jogát, arról tudatosan le is mondott.

Kiemelte, hogy a felperes az általa kifizetett összeget a jogalap nélkül gazdagodóktól, így az adóstól is maradéktalanul visszakövetelhetette volna, ezt azonban minden ésszerű magyarázat nélkül elmulasztotta. A bérleti díj megfizetésére irányuló perben a Fővárosi Törvényszék előtt beszámítás útján is érvényesíthette volna követelését, ez mindenképpen elvárható lett volna.

Az I.r. alperes megítélése szerint jogszabályba ütközik a késedelmi kamat mértékének megállapítására vonatkozó rendelkezés. A végrehajtó ugyanis egyéni vállalkozóként végzi a tevékenységét, de közhatalmi jogosítványt gyakorolva járt el, nem pedig gazdálkodó tevékenységet folytatott. Mindemellett a Ptk. 301. § /3/ bekezdéséből is az következik, hogy a felperes kamatigénye a jegybanki alapkamatot meghaladó részében alaptalan.

A II.r. alperes a fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatását, a vele szembeni kereset teljes elutasítását kérte. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékok helytelen összevetése és mérlegelése alapján iratellenes és ésszerűtlen határozatot hozott.

Kifogásolta, hogy az alperesi tanúkat a bíróság elfogultnak ítélte, így csak az okiratokból megállapítható körülményeket látta igazoltnak, ezzel szemben "F"

tanúvallomására az elsőfokú bíróság bizonyítékként hivatkozik, holott az ő esetében kérdőjelezhető meg az elfogulatlanság, ugyanis az engedményezést követően rövid időn belül a felperes képviselője az ügyvéd édesapja, az engedményes képviselője pedig az ügyvéd felesége lett. Cselekménye az események folyásában központi szerepet játszott, ennek ellenére az egyébként ellentmondásos vallomását bizonyító erejűnek ítélte a bíróság a tekintetben, hogy az általa végzett levelezés nem a felperes nevében történt.

Hangsúlyozta, hogy amennyiben az ügyvéd, továbbá az alperesi tanúk vallomása ellentmondásos, úgy a Pp. 173. § /4/ bekezdése alapján hivatalból kellett volna őket szembesíteni. Utalt arra, hogy az alperesi tanúk évek óta nem alkalmazottai az alperesnek, a munkaviszony megszüntetése miatt a II.r. alperessel nem állnak felhőtlen viszonyban, éppen ezért tulajdonítható vallomásuknak bizonyító erő.

A II.r. alperes fenntartotta azon álláspontját, hogy a gazdagodástól elesett, mégpedig jóhiszeműen így azt nem lehet tőle visszakövetelni. A felperes azzal is tisztában volt, hogy kihez került a gazdagodás, így nem a megfelelő személyt perli. Az elsőfokú bíróság ítéletében tévesen értelmezte a II.r. alperesnek a gazdagodás meglétével kapcsolatos nyilatkozatát, azt egyenesen kiforgatta, ugyanis az engedményezési vételár a II.r. alperes javára nem került megfizetésre az engedményes részéről, az I.r. alperes által átutalt összeget beszámították az engedményezési vételárba, az eredetileg befolyt összeg tehát engedményezési vételárként van a II.r. alperesnél, a gazdagodás pedig az engedményesnél realizálódott.

A II.r. alperes a követelésétől elesett, helyébe nem lépett ellenérték, azzal kevesebb lett a vagyona, mégpedig a követelés értékével. Mivel az engedményes ténylegesen nem fizetett vételárat, így a megtérülés ténylegesen átkerült az engedményeshez.

Az alperesnél az árverés előtti helyzethez képeset nem realizálódott gazdagodás, előtte követelése volt ingatlanbiztosítékkal, utána pedig csak a követelés ellenértéke, követelés és biztosíték nélkül. Mindettől jóhiszeműen a felperes, illetve a nevében eljáró képviselők tudatos eljárása következtében esett el, abban a hiszemben, hogy a felperes utasítása alapján jár el. Irreleváns, hogy a felperes tudott-e az alperes és az ügyvéd közötti egyeztetésekről vagy nem, a lényeg az, hogy az alperes abban a megalapozott feltevésben járt el, hogy a felperest képviselő ügyvéddel tárgyal. Az alperes felelőssége a gazdagodás megszűnéséért nem állapítható meg. Döntéseit szándékosan megtévesztő körülmények befolyásolták, mely alapján a felperesnek vagy a követelés jogutódjával, vagy magával a nevében eljáró ügyvéddel szemben merülhetne fel igénye.

A felperes fellebbezési ellenkérelme a fellebbezésével nem érintett körben az ítélet helybenhagyására irányult. Hangsúlyozta, hogy a Kúria és az ítélőtábla korábbi döntéseiben rögzítették az elsőfokú bíróságot kötötték, a lefolytatott eljárásokban a bíróság minden bizonyítási indítványnak helyt adott, és a bizonyítékokat a mérlegelési jogkörében eljárva vizsgálta, a releváns tényállást feltárta. A peradatokat az alperesi fellebbezésekben támadott körben helyesen mérlegelte, és az alperesek fellebbezésében kifejtett jogi okfejtéssel szemben helyes jogkövetkeztetésre jutott.

Az I.r. alperes a fellebbezési ellenkérelmében a felperesi fellebbezést alaptalannak ítélete, a saját fellebbezésében foglaltakat fenntartotta. Hangsúlyozta, hogy a Vht. 157. § /3/ bekezdése értelmében, mivel az adós tulajdoni hányadára nézve egyéb jog nem volt bejegyezve az ingatlan-nyilvántartásba, az I.r. alperesnek az értékesítéshez nem kellett más beleegyezését kérnie.

Utalt arra, hogy a felperes által a fellebbezési ellenkérelmében hivatkozott Vht. 217. § /1/ bekezdésének a sérelmezett végrehajtási intézkedés megtételekor hatályos rendelkezése bármely törvénysértő intézkedés mellett lehetővé tette a jogosult részéről a kifogás előterjesztését, ezt azonban a felperes elmulasztotta.

Fenntartotta azon álláspontját, hogy elvárható lett volna a felperestől, hogy az adóssal szemben is megkísérelje a követelés érvényesítését, így kárának enyhítését. Az I.r. alperes megítélése szerint a felperes közrehatott a kár bekövetkezésében, így a Ptk. 344. § /3/ bekezdés b./ pontja értelmében sor kerülhet a közös károkozók egyetemleges felelőssége megállapításának mellőzésére. Kérte a felperes alperesekkel szembeni kamatkövetelésébe beszámítani 26.173.840 Ft-ot, miután a bérleti díjként kapott összegből jogerős ítélet alapján a felperesnek az adós számára csupán 19.432.60 Ft-ot kellett visszafizetnie. Kifejtette, hogy a kamat valójában a pénz használatáért jár, de miután a felperes 2004. április 14-től 2006. április 26-ig bérleti díj fejében hasznosította az ingatlant, ezért a pénz használatáért alperesektől követelt kamat összegébe az ingatlan használatáért a felperes által felvett pénzösszeg beszámításra kerülhet, miután nyilván nem húzhatja egyidejűleg a felperes a vissza nem kapott pénz, továbbá az ezzel egyidejűleg a pénz fejében birtokába került ingatlan hasznát is.

A felperes fellebbezése részben, az I.r alperes fellebbezése érdemét tekintve egészében alapos, míg a II.r alperes fellebbezése nem alapos.

Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban a jogvita eldöntéséhez szükséges bizonyítást maradéktalanul lefolytatta, az általa megállapított tényállás a felperes ezirányú, helytálló fellebbezési hivatkozására figyelemmel csupán annyiban szorul módosításra, hogy a II.r alperes az általa a felperesnek - a Veszprém Megyei Bíróság 2.P.20.099/2007/42. számú és a Győri Ítéltábla Pf.I.20.058/2008/17. számú ítélete alapján - megfizetett 13.600.000 forint perköltség visszafizetésére irányuló követeléséből (a Győri Ítéltáblához Pf.I.20.264/2011/5/F/1. sorszám alatt csatolt II.r alperesi beszámítási nyilatkozat szerint) más perben összesen 1.900.000 forintot már beszámított a felperes egyéb követelésével szemben, a II.r alperesnek tehát ekörben 11.700.000 forint a még fennálló követelése.

A fentieket meghaladóan az elsőfokú bíróság a beszerzett peradatok egybevetése, azoknak a maguk összességében való értékelése, okszerű és logikai ellentmondástól mentes mérlegelése útján maradéktalanul helytálló tényállást állapított meg, az ítéltábla jórészt az abból levont jogi következtetését is osztotta.

Helytállóan foglalt állást az elsőfokú bíróság akként, hogy a II.r alperes tekintetében a kártérítési felelősség Ptk. 339. § (1) bekezdése szerinti konjunktív feltételei nem állnak fenn. Végrehajtást kérőként a végrehajtási eljárás során jogellenes

magatartást nem tanúsított. Az a magatartása, hogy a részére az I.r alperes által átutalt vételár-részt az árverési hatállyal való értékesítés megsemmisítését követően felhívásra sem fizette vissza a felperesnek, nem kártérítési felelősséget megalapozó magatartásnak minősül, hanem a Ptk. 361. § (1) bekezdése szerinti jogalap nélkül gazdagodás jogcímén előterjesztett másodlagos felperesi kereseti kérelmet alapozza meg. Az értékesítés megsemmisítése folytán a felperes az érintett ingatlanhányadon tulajdonjogot nem szerzett, a II.r alperes, mint végrehajtást kérő követelése feléledt, kielégítettnek nem volt minősíthető, ugyanakkor a II.r alperesnél maradt az I.r alperes által részére a vételárból átutalt 159.973.179 forint. A felperes vagyonának terhére a II.r alperesnél bekövetkezett vagyonnövekedésnek (a vagyoneltolódásnak) az értékesítés megsemmisítése folytán jogalapja nincs.

Alaptalan a II.r alperesnek a Ptk. 361. § (2) bekezdés a.) pontjára alapított védekezése. Ezzel kapcsolatosan az ítéltábla az elsőfokú bírósággal egyezően úgy ítélte meg, hogy a II.r alperes a gazdagodástól a 2005. április 20-i engedményezéssel sem esett el.

A II.r alperes az engedményezéssel az adóssal szembeni követelését és a végrehajtás során befolyt összeget átruházta, még pedig az utóbbival azonos vételár fejében. Az engedményezéssel lényegében a követelés került ki akként a II.r alperes vagyonából, hogy az engedményes ezért ellenértéket ténylegesen nem fizetett, a végrehajtás során befolyt összeget a II.r alperes megtartotta, csupán engedményezési vételárként tartotta későbbiekben nyilván. A II.r alperes és az engedményes egymás közti jogviszonyán kívül, tehát a II.r alperes és a felperes viszonyában ennek azonban relevanciája nincsen, arra a felperes terhére való vagyoneltolódás engedményezési vételárra való átlényegülése nem hat ki.

A széleskörű bizonyítás anyagának okszerű mérlegelésével foglalt állást akként az elsőfokú bíróság, hogy a felperesi követelés egyéb módon történő megtérülése, annak harmadik személy általi kielégítése vagy un. felváltó szolgáltatással való teljesítése nem nyert kétséget kizáróan bizonyítást. Ebben a körben az elsőfokú bíróság ítéletében részletesen elemezte és értékelte a bizonyítékokat. A felperesi és a II.r alperesi tanúk egymással ellentétes vallomásai figyelembevételével okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy azok nem alkalmasak a rendelkezésre álló okiratok által rögzítetteken túl további körülmények ítéleti bizonyossággal való megállapítására. Ennek megfelelően a tényállás megállapítása körében ítéletét a rendelkezésre álló okiratokra alapította, melyek nem igazolják kétséget kizáróan azt a II.r alperesi állítást, hogy az engedményezési szerződés a felperes rendelkezésének megfelelően, annak alapján jött volna létre, az engedményest a felperes jelölte volna ki, illetve a jogügylet a felperes követelésével bármilyen módon összefüggésben állt, annak kielégítésére szolgált volna.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróságnak az etekintetben maradéktalanul helytálló indokolása körében csupán kiemeli, hogy a II.r alperes állítását sem az igazságügyi könyvszakértői vélemény, sem a felek közötti levelezés nem igazolja. Azt a II.r alperes által az engedményezés időpontjában az érintett felek (az "E" Kft., a "H" Kft., az "A" Kft., továbbá "F" ügyvéd) között fennállónak állított, de nem igazolt kapcsolat sem támasztja alá. Kifejezetten életszerűtlenné teszi ezen II.r alperesi

állítás az a körülmény, hogy a II.r alperesi pénzügyintézet a felperesi követelés állított megtérülését, kiegyenlítését nem dokumentálta, az ezzel kapcsolatos hivatkozott jogügyletet okiratba nem foglalta.

Rámutat az ítélet tábla ugyanakkor arra, hogy amennyiben a 2005. április 20-i engedményezés eredményeképpen az lenne megállapítható, hogy a II.r alperes a gazdagodástól elesett, úgy őt a gazdagodás visszatérítése iránti kötelezettsége alól a Ptk. 362. § (1) bekezdés a.) pontja sem mentené fel. Az árverés hatályával való értékesítés megsemmisítése miatt nyilvánvalóan számolnia kellett a visszatérítési kötelezettséggel, ennek tudatában adott túl a gazdagodáson, így a gazdagodás megszűnése tekintetében felelőssége megállapítható lenne.

A kifejtettekre figyelemmel a II.r alperes a Ptk. 361. § (1) bekezdése alapján visszatéríteni köteles az I.r alperes által a végrehajtás során befolyt vételárból részére átutalt 159.973.179 forintot és kamatait.

A II.r alperes kamatfizetési kötelezettségének kezdő időpontjával kapcsolatosan az ítélet tábla az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával érdemben az alábbiak szerint egyetértett. A II.r alperes a végrehajtás során hozzá jutott vételár tekintetében az árverési vétel hatályával történő értékesítés megsemmisítése folytán jogalap nélküli birtokosnak minősül, a Ptk. 363. § (1) bekezdése szerint a Ptk. 195. §-ában foglaltak az alkalmazandók. Ilyen helyzetben a kamat a jogalap nélkül birtokolt, használt pénzösszeg „használati díja”, nem késedelmi kamatról, hanem ún. egyenértéki kamatról van tehát szó. A kamat a pénz használatának ellenértéke, dogmatikai alapja tehát nem a késedelem, hanem a jogalap nélküli birtoklás, elszámolásának alapja pedig a jogalap nélküli gazdagodás. A II.r alperes csupán az árverési vétel hatályával történő értékesítés megsemmisítéséig tekinthető jóhiszemű jogalap nélküli birtokosnak, az eddigi időre kamatfizetési kötelezettség tehát nem terhelheti. Ettől kezdődően nyilvánvalóan tisztában kellett lennie a visszatérítési kötelezettségével, függetlenül attól, hogy az érintett felek milyen különböző módon, formában képzeltek el az értékesítés megsemmisítésével előállt helyzet rendezését. A II.r alperes ekkortól kezdődően a Ptk. 195. § (3) bekezdése értelmében kamat megfizetésére lenne köteles.

A végrehajtási eljárás adataiból azonban megállapítható, hogy a felperes egy ideig kifejezetten akként nyilatkozott, hogy a kifizetett vételárat nem kéri vissza. Első ízben 2005. július 19. napján kérte a végrehajtó eljárását a kifizetett összeg visszafizetése érdekében, így helytállóan foglalt állást az elsőfokú bíróság akként, hogy a II.r alperes kamatfizetési kötelezettsége csak ezen időponttól kezdődően állt be.

A felperes a fenti keretek között megalapozott követelésével szembeni II.r alperesi beszámítási kifogásnak helyt adó ítéleti rendelkezéssel kapcsolatos felperesi fellebbezés az alábbiak szerint részben alapos. A perköltség címén a II.r alperes által a felperesnek megfizetett összeg visszafizetése iránti követelés beszámításának a Ptk. 296. § (1) bekezdésében foglalt feltételei fennállnak, hiszen a felek egymással szemben fennálló, egyenmű és lejárt követeléséről van szó. Nem képezi a beszámítás anyagi jogi akadályát a Ptk. felperes által hivatkozott 297. § (1) bekezdésének rendelkezése sem, hiszen a fentebb már kifejtettek értelmében a

felperes követelése nem kártérítés jogcímén alapos, azaz a II.r alperes nem kár, hanem jogalap nélküli gazdagodás megtérítésére irányuló követeléssel szemben élt beszámítással.

Tévedett ugyanakkor az elsőfokú bíróság, amikor a II.r alperes által beszámított összeget a Ptk. 293. §-ában foglaltakkal ellentétesen a felperes tőkekövetelésébe számította be. A hivatkozott jogszabályi rendelkezésben meghatározott sorrendtől a jogosult eltérhet, a felperes azonban ilyen rendelkezést az elsőfokú eljárás során nem tett, a másodfokú eljárás során pedig akként nyilatkozott, hogy elsődlegesen a II.r alperessel szemben fennálló perköltség-követelésébe, majd ezt meghaladóan a kamatkövetelésbe kéri a beszámítás útján való teljesítés elszámolását. Az ítéltábla ezzel kapcsolatosan rámutat arra, hogy a II.r alperes a bírósághoz 2012. június 11-én érkezett és felperes által 2012. június 22-én átvett 7.P.20.365/2012/8. számú beadványával élt a felperes javára megfizetett perköltség és ennek 2009. 07. 30-tól járó késedelmi kamata visszafizetésére irányuló követelésével kapcsolatos beszámítási igényével. A beszámítás útján való, Ptk. 296. § (2) bekezdés szerinti teljesítés a felperes javára a jelen perben megítélendő perköltség összegével szemben nem számolható el, hisz a beszámításkor a felperesnek ilyen perköltség igénye még nem állt fenn, az ezirányú követelése még nem minősült lejárnak, így a Ptk. 296. § (1) bekezdésében foglalt beszámítási feltételek etekintetben nem állnak fenn. A Ptk. 293. §-ának rendelkezése, továbbá a felperes ezirányú másodlagos rendelkezése értelmében tehát a beszámításnak elsődlegesen a felperes kamatkövetelésével szemben voltak meg a jogszabályi feltételei.

Helytálló a felperesi fellebbezés atekintetben, hogy miután az elsőfokú bíróság a II.r alperes beszámítási kifogásának csupán a tőke erejéig adott helyt, a kamatok tekintetében pedig nem alkalmazott beszámítást, a II.r alperes pedig ezen ítéleti rendelkezést fellebbezéssel nem támadta, így az ítéltáblának a Pp. 253. § (3) bekezdése értelmében - a fellebbezési kérelem és fellebbezési ellenkérelem korlátaira figyelemmel - a II.r alperesi kamatkövetelés beszámítására nem volt eljárásjogi lehetősége, ugyanakkor a követelés még fennálló 11.700.000 forint tőkeösszegét a felperes kamatkövetelésével szemben számította be. Ennek során a gazdálkodó szervezetek között irányadó Ptk. 301/A. § (1) bekezdése által meghatározott kamat mértékének figyelembevételével megállapította, hogy a II.r alperes által jogszerűen beszámított 11.700.000 forint a felperes 2005. július 19-től 2006. január 26-ig terjedő időszakra járó kamatkövetelésének összegével egyezik. A II.r alperest a felperes javára marasztaló ítéleti rendelkezést tehát a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatva a II.r alperest a felperes javára 159.973.179 forint és ennek 2006. január 27-től kezdődően járó és az elsőfokú ítéletben meghatározott mértékű kamata megfizetésére kötelezte.

Az ítéltábla a jelenlegi peradatok alapján az I.r alperesnek a II.r alperessel egyetemleges (159.973.179 forint és kamatai tekintetében való) marasztalása iránti felperesi fellebbezési kérelmet nem ítélte megalapozottnak. A felperes a Ptk. közös károkozók kártérítési felelőssége tekintetében irányadó 344. §-ának rendelkezése körében a Legfelsőbb Bíróság Pfv.V.21.321/2009/14. számú végzésében írtakra utalással helytállóan hivatkozott arra, hogy amennyiben a kár objektíve több személy közrehatásának eredményeként következik be, a közös károkozásra

irányadó szabályok alkalmazandók, függetlenül attól, hogy a károkozók cselekménye más-más felelősségi rendszeren vagy alakzaton alapul. Az ítélet tábla azonban osztotta az elsőfokú bíróság azon jogi álláspontját, hogy az alperesek egyetemleges marasztalásának nincsenek meg a jogszabályi feltételei, hiszen a II.r alperes terhére kártérítési felelősség nem volt megállapítható. A közös károkozás szabályainak alkalmazása kizárt, ugyanis a II.r alperes nem kártérítés, hanem jogalap nélküli gazdagodás címén felel a felperessel szemben a fentebb meghatározott követelés erejéig. A felperes fellebbezési hivatkozásával szemben az elsőfokú bíróság ezirányú jogi álláspontja nem ellentétes, hanem egyező a Legfelsőbb Bíróság végzésében kifejtett álláspontjával, mely szerint az alperesek egyetemleges marasztalásának csak akkor van helye, ha a kártérítés feltételei mindkét alperessel szemben megállapíthatóak (LB. Pfv.V.21.321/2009/14. számú végzés 9. oldal első bekezdés utolsó mondata).

Az I.r alperessel szembeni kereseti kérelmet részben elutasító, illetőleg annak részben helyt adó elsőfokú ítéleti rendelkezések felülbírlata körében az ítélet tábla az alábbiak figyelembevételével határozott.

Megalapozott az az elsőbírői álláspont, hogy a közigazgatási jogkörben okozott kár iránt felelősség különös (Ptk. 349. § (1) bekezdésében foglalt) feltételei az I.r alperes tekintetében fennállnak. Az árverési vétel hatályával történő értékesítés a felperes érdekeinek megfelelt, rá nézve nem volt sérelmes, így ezzel kapcsolatosan a felperesnek a Vht. 217. § (1) bekezdése szerinti végrehajtási kifogással, mint rendes jogorvoslattal élnie nem kellett. Az árverés hatályával történő értékesítést megsemmisítő (a harmadik személy által benyújtott végrehajtási kifogást elbíráló) végzés elleni fellebbezés nem lett volna alkalmas a kár elhárítására, a másodfokú bíróság az árverés hatályával történő értékesítést megsemmisítő rendelkezést helyben hagyta, a fellebbezési eljárás nem eredményezte - és az elsőfokú ítéletben foglalt indokokból következően nem eredményezhette - a II.r alperes részére átutalt vételár felperesnek való visszafizetését

Az I.r alperes az árverés hatályával történő értékesítés során sértette az elsőfokú ítéletben felhívott jogszabályi rendelkezéseket. Jogellenes magatartása a Zalaegerszegi Városi Bíróság és a Zala Megyei Bíróság hivatkozott - végrehajtási kifogást elbíráló - végzése alapján kétséget kizáróan igazolást nyert, az abban foglalt megállapítások és a döntés jelen eljárásban vitássá nem tehető, az I.r alperes fellebbezése ekörben nem alapos. Helytállóan utalt az elsőfokú bírósága arra, hogy a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt folyamatban lévő per nem szolgálhat a hivatkozott jogerős bírósági határozatokkal szembeni jogorvoslat céljául, az ekörben felhozott I.r alperesi fellebbezési érvelés érdemi elfogadására tehát nincs mód.

Maradéktalanul helytálló az elsőfokú bíróságnak azon jogi álláspontja, hogy a Vht. hivatkozott rendelkezéseinek megsértésével megvalósuló I.r alperesi magatartás kirívóan súlyos jogsértésnek minősül. Egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával az ítélet tábla, hogy az I.r alperes a jogalkalmazói tevékenysége során egyértelmű, félreérthetetlen és mérlegelést nem igénylő jogszabályi rendelkezéseket sértett.

A kártérítési felelősség szükségképpen jogszabályi feltétele a kár bekövetkezte. Kötelmi jogviszony esetén a jogosult a kötelmi jogviszonyból eredő követelésének teljesítését követelheti és kárigénye csak a teljesítés megghiúsulásával keletkezik. Mindaddig, amíg a jogosult más jellegű kötelmi igényeket érvényesíthet (így a jogalap nélküli gazdagodásból, mint egyéb kötelem keletkeztető tényből eredő kötelmi igényt), addig bekövetkezett kárról, esedékes kártérítési igényről nem lehet szó, addig a szerződésen kívül okozott kár megtérítése iránti igény idő előtti. Az ítélet tábla utal arra, hogy a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség tekintetében a Legfelsőbb Bíróság, az ítélet táblák és a megyei bíróságok civilisztikai kollégiumvezetői ezt az álláspontot fogadták el a 2004. március 22-23. napján megtartott országos tanácskozásukon.

Ennek megfelelően az ítélet tábla a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az I.r alperes által az árverési hatállyal történő értékesítés során befolyt vételárból II.r alperesnek, illetve az adósnak utalt vételárrész tekintetében megállapítható-e a kár bekövetkezte.

A II.r alperessel szemben a felperes kártérítés jogcímén előterjesztett követelése az elsőfokú bíróságnak az ítélet tábla által az előzőekben kifejtettek okán helytállónak ítélt álláspontja szerint megalapozatlan. A II.r alperessel szemben a felperes követelése más jellegű kötelmi jogcímén, a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint érvényesíthető. Ezen igényérvényesítésre jelen peres eljárás keretei között, a felperes másodlagos kereseti jogcíme alapján került sor. A jogalap nélküli gazdagodás visszakövetelése iránti felperesi követelés teljesítésének megghiúsulása nem állapítható meg a II.r alperessel szembeni követelés tekintetében, így jelenleg bekövetkezett és ennek folytán esedékes kár hiányában a felperes II.r alperessel szemben érvényesített szerződésen kívüli kártérítési igénye időelőtti. Erre tekintettel az ítélet tábla a Pp. 251. § (1) bekezdése alapján - figyelemmel a Pp. 130. § (1) bekezdés f.) pontjára és a 157. § a.) pontjára - a pert az I.r alperessel szemben 159.973.179 forint tőke és kamatai megfizetése iránti kereseti kérelem tekintetében megszüntette, a megszüntetéssel érintett elsőfokú ítéleti - az ezirányú keresetet elutasító - rendelkezést pedig hatályon kívül helyezte.

Kiemeli az ítélet tábla, hogy a Legfelsőbb Bíróság a hivatkozott Pfv.V.21.321/2009/14. számú végzésében a mindkét alperessel szemben szerződésen kívül okozott kár megtérítése jogcímén érvényesített kereseti kérelem körében foglalt állást akként, hogy az I.r alperessel szembeni igény nem függhet a II.r alperes teljesítésétől, illetőleg a vele szembeni behajthatatlanságtól. A II.r alperessel szemben azonban a szerződésen kívül okozott kár megtérítése iránti igény alaptalan, vele szemben a felperes a jogalap nélküli gazdagodás, mint a szerződésen kívüli kártérítéstől eltérő tartalmú kötelmi jogviszony alapján érvényesíthetett igényt.

Az I.r alperes által az adósnak kifizetett 8.889.564 forint és ennek kamatai visszafizetésére a felperes - a II.r alperessel szembeni követeléssel azonos módon - a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint az adóssal szemben érvényesíthetett volna igényt. Ennek a szerződésen kívül okozott kár megtérítésére irányulótól eltérő jellegű, attól elkülönülő kötelmi igénynek az adós általi teljesítése

meghiúsult, a felperes az adóstól kielégítést nem kapott és az adóssal szembeni felszámolási eljárás során (a hitelezői igény bejelentésének elmulasztásához a Cstv. 37. § (3) bekezdése által fűzött jogvesztés) sem kaphat. E tekintetben tehát a fentebb kifejtettekre figyelemmel a felperes kötelmi jogviszonyból eredő igényének teljesítése megghiúsult, így a kára bekövetkezett. Az adóssal szembeni jogalap nélküli gazdagodás jogcímén fennálló követelés teljesítésének megghiúsulásával (azaz a kár bekövetkeztével) azonban nem az I.r alperes fentiek szerinti jogellenes magatartása áll okozati összefüggésben, az I.r alperes ezirányú fellebbezési kérelme helytálló, a teljesítés megghiúsulása kizárólag a felperes magatartására vezethető vissza, hisz nem vitatottan az adóssal szembeni felszámolási eljárásban hitelezőként nem jelentkezett be, ezáltal nem vált (a felszámolás kezdő időpontja utáni időszak tekintetében a Cstv. jelen perben irányadó időszakban hatályos 3. § (1) bekezdésének c.) pontja szerinti) hitelezővé, ennek következtében az adós által a felperessel szemben bérleti díj visszafizetése iránt indított és a felperes 19.432.060 forint és ennek 2009. augusztus 3-ától járó késedelmi kamatának megfizetésére kötelezésével (a Fővárosi Törvényszék 17.G.40.904/2011/11. számú ítéletével) záruló perben nem élhetett a Cstv. 38. § (3) bekezdése szerinti beszámítás lehetőségével. A jogerős marasztalás összegére és a kamat esedékességére figyelemmel kétséget kizáróan megállapítható, hogy beszámítás útján a felperes az adós részére az I.r alperes által utalt vételár-rész visszafizetése iránti követelését járulékaival együtt teljes egészébe kielégíthette volna, követelésének teljesítését azonban a fenti mulasztásai folytán - a követelés érvényesítése előfeltételeinek megteremtését elmulasztva és ezáltal az érvényesítést lehetetlenné téve - maga hiúsította meg, a felperes kára tehát önokozta kárnak minősül. Erre figyelemmel a felperes etekintetben előterjesztett keresete a Ptk. 339. § (1) bekezdésében foglalt feltételek együttes fennállásának hiányában az I.r alperessel szemben alaptalan, ezért az ítéltábla az I.r. alperest marasztaló elsőfokú ítéleti rendelkezést megváltoztatva ezt a keresetet elutasította. Minekután a fentebb kifejtettek szerint az I.r alperes fellebbezése érdemben megalapozott, így az ítéltábla a továbbiakban, mint sükségtelent nem vizsgálta az I.r alperesnek a fellebbezésében ezt meghaladóan felhozott érveit.

Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása indokoltta tette az ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezéseinek módosítását is. Ennek körében az ítéltábla az elsőfokú bíróság által a felek részéről a korábbi első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült és a hatályon kívül helyező végzésekben megállapított perköltség, valamint a felperes és ügyfele között a megbízási díj tekintetében létrejött megállapodás, a kereseti követelés pertárgyértéke, továbbá az I. és II.r alperesek tekintetében 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés c.) pontja helyes alkalmazásával meghatározott perköltséget tekintette kiindulópontként, és annak viselésére a pernyertesség-pervesztesség arányának megfelelően, a Pp. 78. § (1) bekezdése és a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján kötelezte a feleket.

Arra figyelemmel, hogy a felperes az I.r alperessel szemben alaptalanul érvényesített igényt, a felperes által az I.r alperesnek fizetendő (a törvényszék ítéletében foglalt tételekből összetevődő) elsőfokú perköltség összegét 9.540.300 forintban határozta meg.

A felperes a II.r alperessel szemben 95 %-ban lett pernyertes, így a perköltségének, 22.2030.000 forintnak ezen hányadát, 21.340.800 forintot követelhet alappal a II.r alperestől, a II.r alperes pedig az 5 %-os pernyertességére figyelemmel az összes perköltségének 14.527.000 forintos összegéből 726.350 forintot igényelhet. A kettő különbözete 20.614.450 forint, így a II.r alperes által a felperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét az ítéltábla erre az összegre emelte fel.

A felperes I.r alperessel szembeni fellebbezése teljes egészében (azaz 159.973.179 forint erejéig) eredménytelen volt, erre figyelemmel köteles megfizetni az I.r alperesnek 2.000.000 forint - az Áfá-t is magában foglaló - ügyvédi munkadíjból álló perköltséget. Az I.r alperes fellebbezése az öt marasztaló elsőfokú ítéleti rendelkezés tekintetében teljes egészében eredményre vezetett, ekörben a felperes tehát a lerótt fellebbezési illetékből és az Áfá-t is magában foglaló 279.400 forint ügyvédi munkadíjból álló 991.400 forint másodfokú perköltség, mindösszesen tehát az I.r alperes javára a rendelkező részben meghatározott összegű másodfokú perköltség megfizetésére köteles.

A felperes II.r alperessel szembeni fellebbezési kérelmének pertárgyértéke 13.600.000 forint volt, az elsőfokú ítéletben foglalt marasztalás tőkeösszegét az ítéltábla ugyanilyen összeggel emelte fel, ugyanakkor nem ítélte alaposnak a beszámítás teljes mellőzésére irányuló fellebbezési kérelmet. Erre figyelemmel a felperes fellebbezését 85 % arányban ítélte megalapozottnak, a II.r alperes az Áfá-t is magában foglaló 311.150 forint ügyvédi munkadíj megfizetésére köteles a felperes javára. Az I.r alperest érintő fellebbezési pertárgyérték és a II.r alperest érintő fellebbezési pertárgyérték arányát figyelembe véve a teljes felperes által lerótt fellebbezési illetékből 200.000 forint számolandó el a II.r alperessel szembeni fellebbezési kérelmet illetően. Ennek a pernyertesség-pervesztességgel egyező hányadát, 172.000 forintot köteles a felperesnek a II.r alperes megfizetni. A felperesi fellebbezés körében tehát a II.r alperes perköltség fizetési kötelezettsége a felperes javára 483.150 forint.

A II.r alperes fellebbezése telje egészében eredménytelen volt, e tekintetben az Áfá-t is magában foglaló 2.000.000 forint ügyvédi munkadíj, mindösszesen tehát 2.483.150 forint másodfokú perköltség megfizetésére köteles a felperes javára.

Győr, 2014. április 30. napján

Dr. Lezsák József sk.
sk.

a tanács elnöke

Dr. Maurer Ádám sk.

előadó bíró

Dr. Sarmon Hedvig

bíró

Kiadmány hitelélül:

Kiadó